

V predchádzajúcich dvoch častiach sme sa zaoberali argumentmi, ktoré poukazujú na počiatok vesmíru. Je však zrejmé, že ak vesmír mal počiatok, „niečo“ muselo spôsobiť jeho existenciu. Ak vesmír niekedy v minulosti vznikol, musela tu byť aj príčina, ktorá ho uviedla do existencie. Je možné logickými úvahami prísť k poznaniu tejto príčiny? Je to nejaká neosobná sila alebo osobný Boh ako učí kresťanstvo a zjavuje Biblia? V tejto časti budeme uvažovať o existencii a charaktere tejto príčiny.

Zo skúsenosti vieme, že pre vysvetlenie vecí, javov a to ako ich vzniku, tak aj ich zotrvávania v existencii, sú možné dve vysvetlenia - vedecké a osobné vysvetlenie. Vedecké vysvetlenie je založené na prírodných zákonoch s uvedením počiatočných a okrajových podmienok. Osobné vysvetlenie vychádza z pohľadu pôvodcu deja a oznámenia jeho rozhodnutia či vôle. Oba spôsoby si objasníme na troch udalostiach. Prvé vysvetlenie pochádza od Billa Craiga, druhé od Johna Lexnnoxa a tretie od autora tohto článku.

Prvá udalosť. Predstavte si, že vojdete do kuchyne a na šporáku vidíte kanvicu, v ktorej práve vrije voda. Opýtate sa: „Prečo táto voda vrije?“ Vaša manželka by mohla povedať: „Je to preto, lebo teplo, ktoré sa vytvára spaľovaním plynu, prechádza cez dno kanvice do vody a spôsobuje, že molekuly vody kmitajú čoraz rýchlejšie. Tým teplota vody v kanvici stúpa až dosiahne teplotu varu a voda vrije“. To by bolo vedecké vysvetlenie. Alebo by mohla povedať: „Chcela som si uvariť čaj“. To by bolo osobné vysvetlenie. Obe vysvetlenia sú pravdivé, ale vysvetľujú ten istý jav (var vody v kanvici) rozličným spôsobom.

Druhá udalosť. V jeden pekný deň sa v mojej izbe na stole objaví už na prvý pohľad vynikajúca torta. Opýtam sa mojich priateľov, ktorí ma práve prišli navštíviť, ako sa sem táto torta dostala. Moji priatelia, z ktorých jeden je chemik, ďalší fyzik, iný biológ, matematik atď. a každý je vynikajúcim odborníkom v svojom odbore, urobia príslušnú vedeckú analýzu torty a presne mi povedia jej chemické zloženie, jej hmotnosť a odhalia aj technologický postup výroby torty a chemické procesy, ktoré pri výrobe prebehli. To by bolo vedecké vysvetlenie, ale nebolo by úplné. Prečo sa torta práve dnes objavila na mojom stole, vie iba teta Berta. Ona vie, že mám dnes narodeniny, ma má rada a preto mi ju upiekla a priniesla. To je osobný dôvod a motív a osobné vysvetlenie. Obe vysvetlenia sú opäť správne, ale vysvetľujú túto udalosť z rozličného uhla pohľadu.

Tretia udalosť. Idete na prechádzku so svojim synom a zrazu sa pred vami na oblohe objaví dúha. Váš syn sa vás pýta: „Prečo je na oblohe dúha?“ Môžete mu tento jav vysvetliť pomocou zákonov fyziky o šírení svetla a jeho rozptyle na kvapôčkach vody. Môžete mu podať vysvetlenie o primárnej a sekundárnej dúhe, o uhloch pod ktorými ich vidíte a zdôvodniť to odkazom na závislosť indexu lomu na vlnovej dĺžke svetla, atď. To by bolo vedecké vysvetlenie. A bolo by správne. Alebo môžete otvoriť Bibliu a prečítať mu miesto z knihy Genezis 9:12-15, kde je o dúhe uvedené nasledovné: *„A Boh povedal: Toto bude znamením zmluvy, ktorú ja dávam medzi sebou a medzi vami a medzi každou živou dušou, ktorá je s vami, na večné pokolenia: svoju dúhu dávam na oblaku, a bude znamením zmluvy medzi mnou a medzi zemou, a bude, keď zaoblačím oblakom nad zemou, že sa ukáže dúha na oblaku, a vtedy sa rozpomätám na svoju zmluvu, ktorá je medzi mnou a medzi vami ako i medzi každou živou dušou v každom tele, a nebude viacej vôd na potopu, aby skazila každé telo*“. Toto by bolo uvedenie Božieho osobného dôvodu, prečo je dúha na oblohe.

Počiatok vesmíru, toto prvé štádium, nie je možné vysvetliť prírodnými zákonmi a počiatočnými podmienkami, pretože počiatocné podmienky sa vzťahujú na čas a priestor, a tie ešte pred vznikom vesmíru neboli. Keby sme materialistické úvahy o vzniku vesmíru preskúmali podrobnejšie, prišli by sme k záveru, že sa v nich k vzniku vesmíru požaduje, aby vesmír už existoval. Tým je vedecká príčina (rozumej: materiálna príčina) vylúčená a ostáva len osobná príčina pre vznik vesmíru.

Druhý dôvod je nasledovný. Pretože príčina vzniku vesmíru predchádza čas a priestor, nemôže to byť nejaká fyzikálna (materiálna) udalosť. Fyzikálne udalosti totižto existujú len v priestore a čase – spájajú sa s ich existenciou. A ani čas ani priestor, ako sme už povedali, pred počiatkom neboli. Preto príčina musí byť nemateriálna. Existujú iba dva typy vecí, ktoré môžu byť bezčasové a nemateriálne, teda nie sú viazané ani na čas ani na priestor.

Jednou sú abstraktné objekty, akými sú čísla či matematické entity. Avšak abstraktné objekty nemôžu spôsobiť, aby sa niečo stalo, aby niečo vzniklo. Druhý typ nemateriálnej reality je vedomie.

Pretože príčina nemôže byť materiálna a ani abstraktnou vecou, ostáva len jedna možnosť a tou je vedomie. Dospeli sme k záveru, že vesmír je produktom netelesného vedomia, ktoré spôsobilo jeho existenciu.

Je ešte jeden dôvod, prečo príčina vzniku vesmíru vo forme, v akej ho poznáme dnes, nemôže byť materiálna. Aby sme si to vysvetlili, pripusťme, že vesmír v nejakej forme ako hmota (hoci ako superhustá guľôčka) alebo vákuum (virtuálne energetické častice v ňom) existoval večne. Keby vesmír mal príčinu vo fyzikálnej udalosti, ktorá nastane kedykoľvek, keď nastanú vhodné

podmienky pre jeho vznik, tieto podmienky by už museli vopred existovať a musela by existovať možnosť, aby tieto vhodné podmienky nastali. V úvahe tohto odseku na chvíľu pripustíme, že hmota by existovala večne. Vhodné podmienky by boli tou príčinou - a bola by to materiálna príčina. Večná existencia hmoty (energie) pripúšťa, že aj vhodné podmienky existujú večne. Inak by sme museli zvážiť ďalšiu príčinu, ktorá by vhodné podmienky vytvorila (generovala). Pretože vo vedeckom vysvetlení sa nepripúšťa akákoľvek osobná (nehmotná) príčina, ale len materiálna príčina, aj tieto podmienky by museli existovať večne spolu s hmotou (energiou). Potom by jednak vesmír musel existovať večne - a v prvej časti článku sme si ukázali, že to nie je možné - a jednak by to znamenalo, že vesmír by existoval spolu so svojou príčinou. To je nelogické, lebo tak by sme dostali, že príčina a dôsledok existujú súčasne. To nie je možné, lebo príčina predchádza dôsledok – to je naša skúsenosť a nepoznáme z tohto žiadnu výnimku. Ak by vesmír a jeho príčina (vhodné podmienky) existovali spolu a večne, nie je možné odlíšiť materiálny vesmír od jeho prípadnej materiálnej príčiny.

Urobme stručnú rekapituláciu našich úvah. Vesmír je konečný, mal počiatok. Príčina jeho vzniku je bezčasová (existovala pred jeho vznikom) a musí byť nemateriálna. Dostávame sa k jedinému vysvetleniu: Príčinou vzniku vesmíru je osobný pôvodca deja, ktorý má slobodnú vôľu a dokáže stvoriť novú skutočnosť (novú realitu) bez potreby predchádzajúcich vhodných podmienok a bez východzieho materiálu. On sa rozhodol a vesmír jednoducho začal existovať.

Ach, Pane, Hospodine, hľa, ty si učinil nebesia i zem svojou veľkou mocou a svojím vystretým ramenom, tebe nie je nemožnou niktorá vec

Jeremiáš 32:17

A ty si, Pane, v počiatkoch založil zem, a dielom tvojich rúk sú nebesia

Židom 1:10

Hoden si, Pane a náš Bože, vziať slávu a česť a moc, lebo ty si stvoril všetky veci, a pre tvoju vôľu sú a boli stvorené

Zjavenie 4:11

Späť [na začiatok článku](#) .

Späť [na zoznam článkov](#) .

Vytvorené: 28. február 2011.

Upravené: 15. marca 2013.